

Plan for bekæmpelse af hjemløshed i København

Indhold

Forord	3
Introduktion	4
Hjemløshed i Københavns Kommune	5
Københavns Kommunes indsats for bekæmpelse af hjemløshed	6
Tema 1 - Kapacitet af betalbare almene boliger	8
Tema 2 - Kapacitet af servicelovstilbud (boformer)	9
Tema 3 - Bostøtte samt tilstedeværelse i det almene boligområde	10
Tema 4 - Sagsbehandling og ydelser til borgeren	11
Tema 5 - Pilotprojekt	12
Tema 6 - Inddragelse og samarbejde	13
Tema 7 - Økonomi	14

Udarbejdet af:
Socialforvaltningen

Redaktion:
Københavns Kommune

Udgivelsesår:
2022

Foto:
Colourbox

Papir:
Vi trykker på miljøvenligt papir

Forord

I Københavns Kommune har vi et mål om, at borgere ikke længere skal opleve ufrivillig hjemløshed.

Det er ikke en let opgave, vi har sat os for, og vi løser den ikke på hverken én dag eller ét år. Men i København har vi – kommunen, BL og civilaktører – mange års erfaringer med at hjælpe borgere godt videre fra hjemløshed til egen bolig. Vi har alle de rigtige byggeklodser, som vi nu sætter sammen i en samlet plan mod hjemløshed.

Den nye politiske bolig- og hjemløseaftale *Fonden for blandede byer* er et vigtigt skridt mod at afskaffe hjemløshed i København. Aftalen er indgået af et bredt flertal på Christiansborg og giver kommunen reelle redskaber til at påbegynde afskaffelsen af ufrivillig hjemløshed og skabe en blandet by med plads til alle. Aftalen giver mulighed for at skabe flere almene boliger, som mennesker med almindelige indkomster kan betale, og flere billige boliger til samfundets mest udsatte grupper. Samtidig understøtter aftalen den faglige retning, som Københavns Kommune allerede i dag arbejder efter på hjemløseområdet, nemlig Housing First, som tilsiger, at hjemløse borgere så vidt muligt skal hjælpes i egen bolig med social støtte, frem for at have ophold på midlertidige tilbud.

22 procent af alle landets hjemløse befinder sig i København. Samtidig er det en velkendt problematik, at der er alt for få meget billige boliger i byen, som de mest udsatte borgere med de laveste indtægter kan betale. Der er altså en helt særlig udfordring i København med at skaffe nok af de meget billige boliger, som vi nu skal i gang med at løse.

En vigtig del af hjemløseplanen er at afsøge mulighederne for at udnytte den eksisterende masse af almene boliger på en måde, så de bliver billige nok til, at hjemløse borgere har mulighed for at betale dem. Dette skal bl.a. ske ved at udnytte de nye muligheder for at give et kommunalt huslejetilskud, indtil borgerne – med den relevante støtte fra kommunen og andre samarbejdspartnere – opnår en bedre betalingsevne. Og det skal ske ved at udnytte mulighederne for at reducere huslejen midlertidigt med statsligt tilskud fra Fonden for

blandede byer. Samtidig skal der bygges flere nye billige almene familieboliger målrettet personer med en meget lav betalingsevne. Dette skal bl.a. ske via permanent huslejetilskud fra Fonden for blandede byer.

Det er væsentligt, at vores udsatte og hjemløse borgere ikke bare får en bolig, men at de får et hjem og hjælp til at fastholde det hjem. Derfor tilbyder kommunen bostøtte til borgere, som kan være en gennemgående støtteperson i overgangen fra hjemløshed til egen bolig, og som kan hjælpe borgerne med bl.a. vedligeholdelse eller etablering af sociale netværk, og med at understøtte borgernes eget arbejde henimod et bedre liv, fx ift. sindslidelse og misbrug.

Når flere borgere hurtigere skal kunne flytte fra herberg over i egen bolig, som er bolig- og hjemløseaftalens formål, ved vi, at det også kræver en intensivering af den hjælp, man som borger modtager både før, i overgangen til, og efter man er flyttet i egen bolig.

Kommunen kan ikke løse det alene. Vi ved, at det er ved at samarbejde, at vi bedst griber og anvender de nye muligheder i bolig- og hjemløseaftalen og bekæmper langvarig hjemløshed. BL er en afgørende samarbejdspartner for kommunen i forhold til at skaffe nok billige boliger til den kommunale anvisning – og vi har et tæt samarbejde om også at hjælpe borgerne med at fastholde boligerne og få et godt naboskab med de øvrige beboere. Et samarbejde som kun bliver endnu vigtigere fremover, hvor flere borgere med baggrund i hjemløshed skal anvises en bolig.

Civilsamfundsorganisationerne spiller også en stor og vigtig rolle. De private organisationer på hjemløseområdet har en lang historie som centrale spillere på herbergsområdet og ift. arbejdet med netværk, peers, frivillighed, kobling til borgerens lokalområde m.m. Og det vil der fortsat være stort behov for. I Københavns Kommune vil vi facilitere det samarbejde, der sikrer, at vi bedst muligt kan implementere de tiltag, som bolig- og hjemløseaftalen rummer, og så vi fortsætter med at arbejde for, at København bliver en by med plads til alle – uden ufrivillig hjemløshed.

Introduktion

Planen for bekæmpelse af hjemløshed i København ("hjemløseplanen") fastlægger rammerne om kommunens videre arbejde med at afskaffe ufrivillig hjemløshed i København. Der vil blive udarbejdet mere detaljerede indsatser for hjemløseplanens enkelte spor, som mere nøje vil beskrive, hvordan vi vil gribe arbejdet an, og hvordan vi vil måle på, om vi lykkes med arbejdet. Disse indsatser vil løbende blive videreudviklet og nye tilføjet, efterhånden som der kommer erfaringer og ny viden til. Endvidere vil den endelige lovgivning på området, som ikke er kendt i dag, måske nødvendiggøre tilpasning af planen.

Arbejdet med hjemløseplanen er igangsat på baggrund af bolig- og hjemløse-aftalen fra november 2021 samt den efterfølgende lovgivning.

Hjemløseplanen er struktureret ud fra syv overordnede spor, der hver især er en vigtig byggeklods i arbejdet med at nedbringe hjemløshed i København. For hvert spor gives en kort introduktion efterfulgt af de væsentligste indsatser og handlinger, der skal gennemføres og udfoldes over de kommende år.

Der er ikke tale om et udtømmende katalog over Københavns Kommunes indsatser på hjemløseområdet, men om en samling af de elementer, der er mest centrale for endnu bedre at kunne understøtte hjemløse borgere i at komme i egen bolig. Nogle af sporene er vi allerede godt på vej med, og andre vil tage længere tid at planlægge og implementere. Det vil altså være et fortløbende arbejde at udvikle planen i detaljen, såvel som at implementere den i praksis.

Hjemløshed i Københavns Kommune

Fakta om hjemløshed i København

Ifølge VIVE, der står for de nationale hjemløsetællinger, har antallet af hjemløse københavnere, dvs. borgere med hjemkommune i Københavns Kommune, siden 2015 været svagt faldende – fra 1.562 borgere i 2015 til 1.482 i 2017 og 1.442 borgere i 2019. Det er dog stadig næsten hver fjerde hjemløse borger i Danmark, der er hjemmehørende i København.

På registreringstidspunktet for den seneste offentliggjorte hjemløsetælling, i 2019, opholdt 1.408 hjemløse borgere sig i Københavns Kommune. Af disse var 1.233 københavnere. Dette svarer til 86 pct. af de hjemløse københavnere. Resten af københavnere befandt sig i andre kommuner, primært omegnskommunerne. Derudover befandt der sig på registreringstidspunktet 471 hjemløse migranter i København. Hjemløse migranter er ifølge VIVEs optælling defineret som personer uden CPR-nummer og fast ophold i Danmark. Kommunerne har kun meget begrænsede handlemuligheder ift. denne gruppe af hjemløse, hvis de ikke har lovligt ophold i Danmark.

Kommunen har ikke nyere data på antallet af hjemløse, da VIVEs hjemløse-tælling for 2021 blev aflyst pga. Covid. VIVEs seneste hjemløsetælling blev gennemført i februar 2022, og resultaterne forventes offentliggjort i efteråret 2022.

Ved den seneste hjemløsetælling var det 42 pct. af de optalte hjemløse, der var indkvarteret på herberg, mens 19 pct. boede hos venner og familie. 14 pct. boede på gaden, mens 7 pct. havde ophold på natvarmestuer, og den resterende del havde ophold på hotel, kriminalforsorg, hospital m.v. Omsat til konkrete tal blev der bl.a. registreret 198 gadesovere i byen, 105 borgere på natvarmestue, 610 borgere på herberg og 272 borgere hos venner eller familie.

Ifølge Københavns Kommunes egne opgørelser befandt der sig pr. 25. februar 2022 i alt 646 københavnere på herberger. Heraf opholdt 247 sig på

kommunens egne herberger samt herberger med kommunal driftsoverenskomst, mens 399 opholdt sig på eksterne herberger.

De hyppigste årsager til hjemløshed for københavnere var ifølge samme undersøgelse: Psykisk sygdom (33 pct.), stofmisbrug (30 pct.) og mangel på egnet bolig eller botilbud (24 pct.).

Ifølge Hjemløsetællingen findes der i København den højeste andel af langvarigt hjemløse, hvor 43 pct. har været hjemløse i mere end to år. På landsplan er dette kun tilfældet for ca. en fjerdedel. Tendensen går igen i andre bykommuner, men i et mere begrænset omfang.

Københavns Kommunes indsats for bekæmpelse af hjemløshed indtil nu

Recovery, rehabilitering og Housing First i Københavns Kommune

I arbejdet med udsatte voksne arbejder Københavns Kommune med rehabilitering som den grundlæggende tilgang. Rehabilitering er den professionelle ramme om borgerens personlige recovery-proces og handler om at tilrettelægge en helhedsorienteret indsats i et ligeværdigt samarbejde med borgeren med udgangspunkt i borgernes ønsker og behov.

Målet med indsatsen er borgerens recovery. Recovery tager udgangspunkt i den enkelte borgers situation og har fokus på håb, selvbestemmelse og muligheder. Et centralt element i forståelsen af recovery er, at borgeren er ekspert i sit eget liv. Ikke alle borgere kan nå et mål om at klare sig uden hjælp i egen bolig, blive stoffri eller få et job på normale vilkår – men alle kan rykke sig og skabe et værdigt og meningsfuldt liv på egne præmisser.

Denne tilgang er også central i Københavns Kommunes mangeårige arbejde med at forebygge og bekæmpe hjemløshed. Siden 2009 er dette sket med udgangspunkt i princippet om Housing First. Housing First betyder, at det første skridt er at hjælpe borgeren i egen bolig, så boligen er den base, der bygges videre på i den sociale indsats – modsat en tilgang, hvor sociale indsatser først skal gøre borgeren i stand til at bo i egen bolig. I overgangen til egen bolig modtager borgeren en intensiv bostøtteindsats, der skal klæde borgeren på til at kunne fastholde boligen og skabe det liv, vedkommende ønsker.

Indsatserne målrettet borgere i hjemløshed er forankret i Socialforvaltningen, hvor Hjemløseenheden varetager sagsbehandling og støtteindsatser over for hjemløse og voldsramte. Det gør de blandt andet ved opsøgende arbejde på gaden, herberger og krisecentre. Det primære formål er at støtte borgeren til en mere permanent boligsituation.

Det er dog ikke alle hjemløse, for hvem en almen eller evt. privat bolig er den rette løsning. Nogle borgere indstilles i stedet til en skæv bolig eller et længe-revarende botilbud. Andre borgere tilbydes et midlertidigt botilbud, fx med henblik på at styrke deres kompetencer i at bo i eget hjem eller for at få afklaret, hvad det rette tilbud fremadrettet er.

Til borgere, der er blevet anvist en bolig, har forvaltningen en række forskellige bostøtteindsatser, herunder de tre Housing First-indsatser Critical Time Intervention (CTI), Individual Case Management (ICM) og Assertive Community Treatment (ACT).

Herudover yder forvaltningen en række mindre intensive bostøtteindsatser, rusmiddel- og alkoholbehandling m.v.

Boligsituationen i Københavns Kommune

I København er den største udfordring ift. bekæmpelsen af hjemløshed, at der er for få meget billige boliger, som de mest udsatte borgere med de laveste indtægter kan betale. Hjemløse borgere, særligt unge, modtager ofte de laveste satser på kontanthjælp.

For at sikre boliger til de mest udsatte københavnere har Københavns Kommune i en årrække stillet krav om, at der i almene nybyggerier indarbejdes billige ungdomsboliger og små familieboliger målrettet den boligsociale anvisning. Det er dog en udfordring for boligselskaberne at realisere boligerne til en pris, som de udsatte borgere kan betale.

Københavns Kommune har siden 2006 fastlagt fælles rammer for udlejning af almene boliger for fire år ad gangen ved aftaler med BL 1. kreds, som repræsenterer 99 pct. af de almene boliger i København. De fælles rammer regulerer andelen af boligsocial anvisning, fleksibel udlejning og almindelig ventelisteudlejning i områder med forskellige karakteristika og opstiller et katalog af fleksible udlejningskriterier, som boligorganisationerne – inden for de i aftalen fastlagte rammer – kan vælge til eller fra for hver enkelt boligafdeling.

Det overordnede formål med udlejningsaftalerne er at sikre en varieret og socialt bæredygtig beboersammensætning i de almene boligområder, samtidig med at der stilles boliger til rådighed for både kommunens boligsociale anvisning, sådan at socialt udsatte borgere kan få et tilbud om bolig inden for en rimelig tid, og for de øvrige boligsøgende på boligorganisationernes ventelister.

Den gældende udlejningsaftale (2019-2023) udgør rammen om Københavns Kommunes aftale med boligorganisationerne om kommunal anvisning og udlejning til relevante almene boliger, herunder almene familieboliger, der vil kunne modtage tilskud efter den kommende statslige huslejetilskudsordning.

Samarbejdet mellem Københavns Kommune og BL 1. kreds betyder bl.a., at hver tredje af de ledige almene boliger går til den kommunale boligsociale anvisning – dog med den begrænsning, at der er boligområder, der ikke kan

anvises til pga. beboersammensætningen i området. Boligerne anvises til udsatte borgere gennem den boligsociale anvisning i Socialforvaltningen.

Københavns Kommune og BL har sammen udarbejdet et bilag til den eksisterende udlejningsaftale, der beskriver, at parterne er enige om at gribe og anvende de nye muligheder i den kommende lovgivning, hvis mål er at bekæmpe langvarig hjemløshed. Både Københavns Kommune og BL er enige om, at der eksisterer et solidt erfaringsgrundlag, der sammen med parternes gældende rammeaftale om udlejning danner et godt grundlag for at påbegynde arbejdet med de nye muligheder i den politiske aftale og den kommende lovgivning, herunder som grundlag for ansøgning om del i de statslige midler. Det gode samarbejde videreføres, når BL 1. kreds og Københavns Kommune skal fastlægge en ny udlejningsaftale, som skal virke fra juli 2023.

Tema 1 - Kapacitet af betalbare almene boliger

I København er den største udfordring for at hjælpe udsatte borgere i egen bolig, at der er for få meget billige boliger, som udsatte borgere med de laveste indtægter kan betale. I Københavns Kommune er der indgået aftale med boligorganisationerne om, at kommunen modtager hver tredje ledige almene bolig til boligsocial anvisning. Alligevel returneres ca. 40 pct. af de boliger, som kommunen får til anvisning, primært fordi huslejen er for høj for målgruppen.

En analyse af betalingsevnen hos de borgere, der i 2021 blev indstillet til en bolig gennem den boligsociale anvisning, viste, at 64 pct. af målgruppen for familiebolig kunne betale maks. 5.000 kr./md. Blandt de indstillede til ungdomsbolig kunne 66 pct. betale maks. 3.000 kr./md. For alle målgrupper samlet set (undtaget flygtninge) var det godt 22 pct. af de boligindstillede borgere, der kunne betale maks. 3.500 kr./md. eksklusive forbrug.

Samtidig er det blevet tiltagende vanskeligt at bygge nye almene boliger, hvor borgerne med den allerlaveste betalingsevne kan bo.

Københavns Kommunes gældende Rammeaftale for udlejning og anvisning af almene boliger med BL 1. kreds udløber i sommeren 2023. I forbindelse med forhandlingerne om en ny rammeaftale har kommunen og BL 1. kreds i et bilag til udlejningsaftalen forpligtet hinanden på at drøfte en række temaer, der skal bidrage til at målrette og styrke den nye rammeaftale i forhold til redskaberne i bolig- og hjemløseaftalen.

De aftalte temaer omfatter bl.a. balancen mellem behovet for flere billige boliger i anvisningen og spredning af boligsocial anvisning i boligmassen, således at der ikke sker en uhensigtsmæssig koncentration af udsatte borgere i et boligområde. Principperne for hvilke boliger, der stilles til rådighed for den kommunale boligsociale anvisning, skal evalueres og drøftes ved indgåelsen af den nye rammeaftale. Det fremgår endvidere, at Københavns Kommune vil styrke bostøtteindsatsen for de anviste borgere, da denne er helt central for, at udsatte borgere kommer til at fungere godt i egen bolig i en almen boligafdeling.

I den sammenhæng vil en central indsats også være at udvide det eksisterende datagrundlag på området, herunder data om hvor i byen, der anvises til, i hvilke huslejeklasser, de modtagne boliger anvendes eller returneres, samt hvilken bostøtte, de anviste borgere modtager fra kommunen. De relevante data vil blive delt med BL 1. kreds, således at der kan sikres et databaseret, fælles fundament for fremtidige indsatser, der skal nedbringe hjemløsheden i København.

Københavns Kommune vil arbejde for at få indarbejdet flere boliger med særligt lav husleje i kommende almene nybyggeriprojekter. Dette skal bl.a. ske ved ansøgning om statslige tilskud til permanent nedsættelse af huslejen, ligesom der vil blive gennemført en systematisk afdækning af mulighederne for at indarbejde særligt billige boliger i nye byggeprojekter.

I forbindelse med den kommende kommuneplan, som kommer til at gælde fra 2024, vil kommunen stille krav til etablering af boliger målrettet den boligsociale anvisning.

Kommunen vil sikre lavere husleje i eksisterende almene familieboliger via ansøgning til staten om midlertidige huslejetilskud til eksisterende byggeri.

Derudover forventes i efteråret 2022 en permanentgørelse af de midlertidige, udvidede muligheder for anvendelsen af udslusningsboliger (herunder det kommunale huslejetilskud). Kommunen vil aktivt anvende disse muligheder for tilskud i sammenhæng med den rette støtte til borgeren (jf. tema 4).

Kommunen vil løbende monitorere, hvad der realiseres af nybyggeri i huslejeniveauer, der er relevante for målgruppen af udsatte borgere med lav betalingsevne.

Tema 2 – Kapacitet af servicelovstilbud (boformer)

Københavns Kommunes erfaringer med indsatser for borgere i hjemløshed viser, at langt de fleste borgere med komplekse udfordringer og støttebehov vil kunne trives ved at bo i en almindelig bolig med den rette støtte.

Der vil dog være en gruppe borgere, for hvem dette ikke er løsningen. Det er derfor afgørende, at Københavns Kommune har den nødvendige kapacitet af alternative boformer, fx botilbud efter serviceloven og skæve boliger. Sådan har det altid været, men med bolig- og hjemløseaftalen sættes der øget fokus på hastigheden, hvormed borgere i hjemløshed skal hjælpes videre fra herbergerne. Der vil dermed også være flere borgere, der efter udredning skal hurtigere videre til længerevarende botilbud såvel som skæve boliger.

For nogle borgere kan det være relevant med et kortere ophold på et midlertidigt botilbud, som for en periode kan støtte borgeren i den rehabiliterende proces og i mange tilfælde være vejen til et liv i egen bolig. Her vil der fx kunne arbejdes med botræning, såvel som skabes afklaring af rette fremtidige botilbud og støtteindsatser.

Københavns Kommune er allerede i gang med at etablere mere botilbudskapacitet til de mest udsatte borgere. Men vi forventer, at omlægningen af herbergsområdet, som følger af bolig- og hjemløseaftalen, vil medføre et yderligere behov. Vi vil derfor afdække kommunens forventede botilbudskapacitet og behov, herunder behov for midlertidige og varige botilbud.

Derudover vil der blive gennemført en analyse af herbergskapaciteten og det forventede fremtidige behov herfor. Ikke-kommunale aktører vil blive søgt inddraget. Kommunen vil løbende følge udviklingen i behovet for herbergskapacitet og inddrage denne viden ved fastlæggelse af den del af kapaciteten, som kommunen har indflydelse på.

Med bolig- og hjemløseaftalen vil det også være relevant at se på, hvad de væsentligste funktioner for herbergerne skal være fremadrettet, herunder hvilke kompetencer der er behov for.

Analyserne vil tilsammen skabe grundlag for en eventuel tilpasning af kommunens eksisterende tilbudsvifte og skal sikre, at de afsatte midler på området anvendes dér, hvor behovet er størst, og hvor de giver størst udbytte for borgerne.

Tema 3 – Bostøtte samt tilstedeværelse i det almene boligområde

Et centralt element i bolig- og hjemløseaftalen er, at flere borgere med herbergsophold hurtigere skal tilbydes egen bolig. Det stiller krav til den sociale støtte, borgerne modtager i forhold til overgang til og fastholdelse af boligen. Vi ved, at kommunal bostøtte til boliganviste borgere er centralt for, at en udsat borger kommer til at fungere godt i egen bolig i en almen boligafdeling. Derfor tilbyder kommunen bostøtte til borgere – uanset om de kommer fra herberger eller anden form for hjemløshed – der kan understøtte en god indflytning samt etablering og fastholdelse i boligen.

For at skabe de bedste muligheder for, at borgere, der kommer fra hjemløshed, kommer til at falde til, trives i og på sigt fastholde den anviste bolig, vil Københavns Kommune samlet set styrke og udvide brugen af de forskellige bostøtteindsatser, særligt Housing First-metoderne, til hjemløse borgere, der anvises til egen almen bolig i København.

Samarbejdet med de almene boligorganisationer er afgørende for, at vi kan løse opgaven med at nedbringe antallet af hjemløse. Det gælder både i forhold til anvisning af gode og billige boliger til hjemløse borgere, men også i forhold til at bevare det gode naboskab og bomiljøet i den enkelte boligafdeling, hvortil de udsatte borgere anvises. Vi ved, at det er vigtigt at sikre, at de boligområder, der anvises borgere til, kan være bæredygtige og velfungerende. Kommunen vil i dialog med BL se på behovet og mulighederne for at styrke sin indsats for at understøtte dette.

Der skal skabes øget synlighed om kommunens tilstedeværelse i boligområdet i det daglige, så naboer og ejendomsfunktionærer ved, hvad de kan forvente af kommunen, og hvem man skal kontakte, når der opstår en vanskelig situation. Endvidere skal kommunen synliggøre og øge kommunikationen om den støtte, borgerne modtager i egen bolig – herunder socialpædagogisk støtte efter servicelovens § 85, med anvendelse af de tre Housing First-metoder CTI, ICM og ACT, og social støtte efter § 99. Det vil ligeledes omfatte de eksisterende

ordninger med Socialforvaltningens boligrådgivere og boligsociale gadekontakt samt kontaktpersonordningen mellem de almene boligselskaber og Socialforvaltningen.

Et væsentligt tiltag vil i den forbindelse være at etablere de nødvendige arbejds gange for, at der er en kontinuerlig dialog mellem kommunen og de lokale ejendomskontorer i hverdagen.

Med pilotprojektet (tema 5) er det forventningen, at Københavns Kommune i samarbejde med de almene boligselskaber vil opnå yderligere erfaringer med, hvordan der skabes en god overgang fra hjemløshed til egen bolig, og hvordan boligen efterfølgende fastholdes, bl.a. ved hjælp af bostøtte. Disse erfaringer vil kommunen benytte til at implementere de virkningsfulde tiltag og indsatser i kommunens generelle arbejde med at nedbringe hjemløshed. Det gælder bl.a. udbredelsen af det forløbsprogram, som skal afprøves i pilotprojektet.

Endvidere spiller private civilsamfundsorganisationer i dag en vigtig rolle i arbejdet med netværk, arbejdet med peers, frivillighed, kobling til borgerens lokalområde m.m. og har således mange gode erfaringer med, hvad der skaber den gode ud- og indflytning og det gode hjem. Der er stadig et væsentligt potentiale for at få disse erfaringer sat bedre i spil og derigennem i højere grad samtænke arbejdet mellem kommune og civilsamfundsorganisationer. Dette vil kunne lede til en større tryghed for borgeren i overgangen fra hjemløshed til egen bolig, såvel som under opholdet i eget hjem. For at sikre, at borgeren ikke kun fastholder, men også trives i boligen, vil kommunen gå i dialog med relevante civilsamfundsorganisationer om indsatser, der kan understøtte, at borgeren oplever at skabe et hjem i boligen såvel som begynder at etablere et netværk i lokalområdet. Det vil i den forbindelse også være relevant at afklare mulighederne for, hvordan civilsamfundsorganisationer kan tænkes ind som en mere integreret del af bostøtteindsatserne.

Tema 4 – Sagsbehandling og ydelser til borgeren

Hvis flere borgere skal opleve at blive hjulpet hurtigere ud af hjemløshed og over i egen bolig på en måde, der opleves som en god, tryk overgang, skal de hjemløse borgers udflytning forberedes godt. Det kræver tilpasning af arbejdsgange og administrative processer for bl.a. udredning og visitation, så borgerne sikres rette støtte og ydelser, og så der er identificeret den rette bolig til borgeren. Dette skal ske inden for en langt mere komprimeret periode end i dag, fordi målet er, at borgerne typisk hjælpes videre fra herberget, inden der er gået 90 dage. Og det skal ske på en måde, som også sikrer, at de hjemløse borgere bliver klar til og har mod på at flytte i egen bolig.

Ifølge bolig- og hjemløseaftalen skal kommunerne fremover kunne udskrive borgere fra herbergerne på betingelse af, at der foreligger en handleplan for borgeren, at borgeren er anvist til en bolig eller visiteret til et egnet botilbud, og at borgeren er visiteret til hjælp og støtte i egen bolig. Københavns Kommune skal gennemføre de nødvendige organisatoriske tilpasninger og sikre den nødvendige kapacitet på sagsbehandling m.m., der skal til for at implementere de kommende lovændringer i den daglige drift, sådan at de bliver til gavn for målgruppen.

Der er tale om indsatser og processer, der for en dels vedkommende vil blive afprøvet i pilotprojektet (jf. tema 5), og som vil skulle implementeres bredt i Socialforvaltningens sagsbehandling og indsatser efter endt projektperiode.

Centralt i dette arbejde står implementeringen af ordningen om udslusningsboliger med kommunalt huslejetilskud i Københavns Kommunes hjemløseindsats, som det også er beskrevet under tema 1 og 5. Med den forventede permanentgørelse af de udvidede muligheder for anvendelse af kommunalt huslejetilskud er det forhåbningen, at flere borgere i hjemløshed vil kunne hjælpes hurtigere videre i en almen bolig. Kommunen vil derfor udvikle de nødvendige arbejdsgange, herunder aftaler med boligorganisationerne om relevante sags-gange, der skal til for at kunne benytte bestemmelsen, samt sikre de nødvendige ressourcer til et effektivt sagsforløb.

I udslusningsboliger kan kommunen yde et huslejetilskud til borgerne, men kun i en begrænset periode. Borgerne skal derfor hjælpes til at opnå en bedre betalingsevne i løbet af de første år i den nye bolig, således at de kan betale den fulde husleje, når udslusningsforløbet afsluttes. Derfor skal vi også styrke samarbejdet mellem socialområdet og beskæftigelsesområdet.

Som tidligere beskrevet er det ikke nok at anvise en bolig, for at borgeren får et hjem. Helt basale ting som hårde hvidevarer, en seng at sove i osv. er afgørende for, om borgeren formår at etablere sig og fastholde boligen på længere sigt. Københavns Kommune vil derfor afdække, hvad borgere, der anvises en bolig fra hjemløshed, har af basale etableringsudgifter, ønsker og behov for hjælp i forbindelse med etablering i den nye bolig.

Med bolig- og hjemløseaftalen lægges der op til, at der fremadrettet skal ske en prioritering af borgere fra kvindekrisecentre i den boligsociale anvisning, uanset borgerens hjemkommune. Københavns Kommune vil – når lovgivningen herom er på plads – foretage de nødvendige tilpasninger af indsatsen på området.

Tema 5 – Pilotprojekt

Københavns Kommune har pr. 1. maj 2022 opstartet et pilotprojekt, hvis mål er at arbejde efter intentionerne i den nye bolig- og hjemløseaftale og få konkrete praksiserfaringer med nogle af de centrale værktøjer heri. Dette skal gøre Københavns Kommune bedst muligt forberedt til implementeringen af den nye lovgivning, som er varslet fra 1. juli 2023.

Københavns Kommune vil i pilotprojektet anvise 50 borgere i hjemløshed eller risiko herfor til egen bolig. Det er afgørende, at vejen til bolig for borgere i hjemløshed anskues ud fra borgerens individuelle behov. Det er i sagens natur ikke alle hjemløse borgere, der har behov for, ønske om eller gavn af at komme på et herberg, før de indstilles til en bolig. Målgruppen for projektet vil både omfatte borgere med herbergsophold og borgere, der befinder sig andre steder, fx sofasovere. Af de 50 borgere vil 20 efter planen være fra herberget Bøcentret på Sundholm, 20 vil være unge i hjemløshed eller risiko herfor, mens de resterende 10 vil være borgere, der ikke har behov for bostøtte, men som anvises gennem den boligsociale anvisning.

Borgerne skal opleve, at der går kortere tid, fra de udredes og visiteres til en bolig, til de anvises en bolig, som de kan flytte ind i med relevante ydelser, støtte og løbende opfølgning, således at de hjælpes bedst muligt til at fastholde og trives i boligen. Til projektet er der udviklet et forløbsprogram, som praksisnært anviser, hvordan dette skal ske. Det vil også blive afprøvet, hvordan indsatser fra NGO'er eller frivillige organisationer kan inddrages som en integreret del af støtten omkring borgeren i den nye bolig.

Med projektet vil Københavns Kommune anvende mulighederne for kommunalt huslejetilskud efter almenboliglovens bestemmelse om udslningsboliger. Hermed kan huslejen i nogle af de almene boliger, der modtages til boligsocial anvisning, nedsættes i en periode på op til fem år for borgere i målgruppen. I tilskudsperioden skal der arbejdes for, at borgerne kan opnå en forbedret betalingsevne, således at de efter endt tilskudsperiode vil være i stand til at overtage boligen på ordinære vilkår.

Ved projektets afslutning vil kommunen gennemføre en erfaringsopsamling, som skal danne grundlag for skalering af virkningsfulde tiltag og indsatser.

Tema 6 – Inddragelse og samarbejde

Samarbejdet og dialogen med BL 1. kreds og de enkelte almene boligorganisationer er afgørende for, at Københavns Kommune kan løse opgaven med at nedbringe ufrivillig hjemløshed. Der vil fortsat skulle være et tæt samarbejde som beskrevet flere steder i de foregående temaer.

Socialforvaltningen har gennem mange år samarbejdet med civilsamfundsaktører på udsatteområdet, og de frivillige organisationer samt NGO'erne spiller generelt en meget stor rolle på hjemløseområdet. Implementeringen af kommunens hjemløseplan vil løbende rejse vanskelige og principielle spørgsmål, som det vil have stor værdi at drøfte og løfte med de frivillige organisationer. Forvaltningen vil løbende drøfte arbejdet med hjemløseplanen med brugerrepræsentanter. Forvaltningen har desuden i kommunens Frivilligråd og Udsatteråd en indgang til at være i løbende dialog om planen med en række af de mest centrale private aktører på udsatte- og hjemløseområdet.

Det er afgørende for vores arbejde med at nedbringe antallet af hjemløse i kommunen, at vi fortsat formår at udveksle og drage nytte af civilsamfundets og private aktørers erfaringer og evner, både i forhold til at tænke nyt og i forhold til at sprede kendskabet til og udnytte eksisterende løsninger. Københavns Kommune vil derfor sørge for, at de relevante civilsamfundsaktører løbende bliver inddraget i implementeringen af hjemløseplanen samt øvrige relevante initiativer i bolig- og hjemløseaftalen. Det kan fx være gennem drøftelser på rådsmøder, workshops om konkrete temaer eller udfordringer, og gennem løbende deling af erfaringer og data fx fra pilotprojektet og de igangsatte analyser og den kommende datamonitorering på området med BL 1. kreds.

Vi ved, at for at man som borger oplever et godt og trygt forløb henimod egen bolig er det vigtigt med kontinuitet ikke bare i indsatserne, men også i de relationer, der opbygges på vejen. Det er vigtigt, at vi formår at understøtte denne kontinuitet på nye måder, når vejen til egen bolig bliver kortere. Derfor skal vi afsøge mulighederne for i endnu højere grad at tænke indsatser fra civilsamfund og frivillige organisationer sammen med den eksisterende tilbudsvifte, og ind i borgerens forløb fra hjemløshed, under herbergsophold, og til egen bolig.

Tema 7 - Økonomi

Københavns Kommune ønsker, at så få borgere som muligt skal opleve at blive ramt af hjemløshed – og hvis de bliver det, skal det være så kortvarigt som muligt og med færrest mulige tilbagefald til hjemløshed. Københavns Kommune ønsker derfor at investere i virkningsfulde tiltag og indsatser.

Københavns Kommune vil i løbet af 2022 og 2023 skabe et overblik over de økonomiske behov på området og arbejde for at tilvejebringe de nødvendige ressourcer.